

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1970-1971.

17 MAART 1971.

WETSONTWERP tot organisatie van een gerechtelijke stage.

VERSLAG
NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE JUSTITIE ⁽¹⁾,
UITGEBRACHT DOOR DE HEER WILLEMS.

DAMES EN HEREN,

Het onderhavige wetsontwerp dat ertoe strekt de aanwijzing bij ministerieel besluit mogelijk te maken van bezoldigde stagiairs bij een parket of een auditoraat, werd door de Kamer aangenomen op 30 juni 1970.

Ingevolge wijzigingen welke door de Senaat in de door de Kamer goedgekeurde tekst werden aangebracht, diende uw Commissie het ontwerp andermaal in behandeling te nemen.

Sommige door de Senaat aangebrachte wijzigingen zijn van louter vormelijke aard; andere zijn fundamenteel. De aandacht van uw Commissie ging uitsluitend naar deze laatste soort van wijzigingen.

Ze hebben betrekking op de artikelen 1 en 4: het betreft de vereiste van een jaar voorafgaande stage aan de balie en de toekenning van de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie aan de stagiairs bij het parket van de arbeidsauditeurs.

(1) Samenstelling van de Commissie:

Voorzitter: de heer De Gryse.

A. — Leden: de heren Charpentier, De Gryse, Mevr. De Riemaecker-Legot, de heren Duerinck, Lindemans, Saint-Remy, Van Rompaey, Willems. — Baudson, Boel, De Keuleneir, Glinne, Hurez, Mathys, Tibbaut. — Claes (A.), Coulonvaux, Defraigne, Jeunehomme, Van Lidth de Jeude. — Belmans, Leys. — Havelange.

B. — Plaatsvervangers: de heren Chabert, Meyers, Remacle, Suykerbuyk. — Geldolf, Juste, Nyffels, Ruloux. — Lerouge, Olivier, Pede. — Raskin (E.). — Laloux.

Zie:

718 (1969-1970):

— N° 5: Ontwerp gewijzigd door de Senaat.

Chambre des Représentants

SESSION 1970-1971.

17 MARS 1971.

PROJET DE LOI organisant un stage judiciaire.

RAPPORT
FAIT AU NOM
DE LA COMMISSION DE LA JUSTICE ⁽¹⁾,
PAR M. WILLEMS.

MESDAMES, MESSIEURS,

Le présent projet de loi qui a pour objet de permettre la désignation, par voie d'arrêté ministériel, de stagiaires au parquet ou à l'auditorat a été adopté par la Chambre le 30 juin 1970.

A la suite de modifications apportées par le Sénat au texte adopté par la Chambre, votre Commission a été amenée à procéder à un nouvel examen de ce projet.

Certaines modifications apportées par le Sénat sont de pure forme; d'autres sont fondamentales. L'attention de votre Commission s'est exclusivement portée sur ces dernières.

Elles concernent les articles 1 et 4: il s'agit de la condition requise d'un stage préalable d'un an au barreau et de l'attribution de la qualité d'officier de police judiciaire aux stagiaires dans le parquet des auditeurs du travail.

(1) Composition de la Commission:

Président: M. De Gryse.

A. — Membres: MM. Charpentier, De Gryse, M^{me} De Riemaecker-Legot, MM. Duerinck, Lindemans, Saint-Remy, Van Rompaey, Willems. — Baudson, Boel, De Keuleneir, Glinne, Hurez, Mathys, Tibbaut. — Claes (A.), Coulonvaux, Defraigne, Jeunehomme, Van Lidth de Jeude. — Belmans, Leys. — Havelange.

B. — Suppléants: MM. Chabert, Meyers, Remacle, Suykerbuyk. — Geldolf, Juste, Nyffels, Ruloux. — Lerouge, Olivier, Pede. — Raskin (E.). — Laloux.

Voir:

718 (1969-1970):

— N° 5: Projet amendé par le Sénat.

De opportuniteit van die wijzigingen werd door een aantal leden van de Commissie betwist.

De Senaat is van oordeel dat de voorwaarde van een voorafgaande stage bij de balie de kandidaat de mogelijkheid zou moeten bieden met de balie kennis te maken en zich gemakkelijker in te schakelen in het gerechtelijk milieu.

De meeste leden van de Commissie zijn van oordeel dat dit argument geen steek houdt, aangezien het Gerechtelijk Wetboek de magistratuur voor de ambtenaar heeft opengesteld zonder dat de voorwaarde inzake balie is gesteld. Uit dit standpunt gezien is het behoud van de gerechtelijke stage voor de leden van de balie alleen, een moeilijk aanvaardbare achterstelling.

Men zal des te minder van de noodzakelijkheid van een voorafgaande stage bij de balie overtuigd zijn daar de advocaat-stagiair gedurende het eerste jaar balie niet altijd vertrouwd is met de gewoonten van het beroep en men daarbij nog rekening moet houden met het feit dat dit jaar met de legerdienst gecumuleerd mag worden.

Indien er een probleem van integratie rijst, zou dat dan niet eerder zijn bij de terugkomst bij de balie van de stagiairs die niet tot magistraat zouden worden benoemd aan het einde van de gerechtelijke stage? Een lid heeft voorgesteld hun dan een jaar stage bij de balie op te leggen.

Anderzijds meende de Senaat de hoedanigheid van officier bij de gerechtelijke politie te moeten toekennen aan de stagiairs bij het parket van de arbeidsauditeur, ofschoon de arbeidsauditeur en de substituten deze hoedanigheid niet bezitten. Deze hoedanigheid is namelijk niet eigen aan de functie van arbeidsauditeur als zodanig, maar moet uitdrukkelijk door de wet worden toegekend, hetgeen niet is gebeurd.

Sommige commissieleden kunnen bijgevolg het standpunt van de Minister niet bijvallen waar hij tot staving van zijn bewering, dat deze magistraten de hoedanigheid van officier bij de gerechtelijke politie hebben, alleen steunt op het feit dat de leden van het arbeidsauditoraat inzake sociaal strafrecht afhangen van de procureur des Konings.

Uw Commissie sprak de wens uit dat de Minister contact zou nemen met de Senaatscommissie voor de Justitie, ten einde haar de bezwaren van uw Commissie kenbaar te maken t.a.v. het amendement waarbij aan de stagiairs bij de parketten en auditoraten één jaar voorafgaande stage bij de balie wordt opgelegd. Ook werd er op aangedrongen dat de toekenning van de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie aan de stagiairs bij het arbeidsauditoraat grondiger bestudeerd wordt.

De Minister deed opmerken dat uit door hem ingewonnen inlichtingen blijkt dat de Senaat bij zijn standpunt blijft m.b.t. de voorafgaande stage bij de balie.

Hij drong er op aan dat de Commissie de tekst niet zou wijzigen; zulks zou er immers op neerkomen het wetsontwerp te blokkeren. Gelet op het nijpend personeelstekort in parketten en auditoraten, zou een dergelijke beslissing ernstige gevolgen kunnen hebben.

De Commissie keurde dan de artikelen 1, 2 en 3 goed met 6 stemmen en 6 onthoudingen.

M.b.t. het probleem van de toekenning aan de stagiairs bij het arbeidsauditoraat van de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie, deelde de Minister mee dat de Koninklijke Commissaris voor de hervorming van de strafrechtpleging daarover geraadpleegd, geen bezwaar heeft tegen de door de Senaat aangenomen tekst van artikel 4. De Koninklijke Commissaris doet o.m. opmerken dat ook de procureur-generaal niet de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie heeft; toch geeft hij bevelen aan de procureurs des Konings die wel die hoedanigheid bezitten. Wel is de Koninklijke Commissaris van oordeel dat het wenselijk is ook de arbeidsauditeur de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie toe te kennen.

Plusieurs membres de votre Commission ont contesté l'opportunité de ces modifications.

Le Sénat a estimé que la condition d'un stage préalable au barreau devrait permettre au candidat de faire connaissance avec le barreau et de s'intégrer ainsi plus aisément dans le monde judiciaire.

La plupart des membres de la Commission ont estimé que cet argument est peu pertinent depuis que le Code judiciaire a ouvert la magistrature aux fonctionnaires, sans aucune condition de barreau. De ce point de vue, le fait de réserver le stage judiciaire aux seuls membres du barreau constitue un retour en arrière difficilement admissible.

On sera d'autant moins persuadé de la nécessité d'un stage préalable au barreau que durant la première année de barreau, l'avocat stagiaire n'est pas toujours initié aux us et coutumes de la profession, dès lors qu'on admet encore bien souvent que cette année peut être cumulée avec le service militaire.

Si un problème d'intégration se pose, ne serait-ce pas plutôt lors du retour au barreau des stagiaires qui ne seraient pas nommés magistrats à la fin du stage judiciaire? Un membre a proposé qu'un stage d'un an au barreau leur soit alors imposé.

D'autre part, le Sénat a estimé devoir revêtir les stagiaires au parquet de l'auditeur du travail de la qualité d'officier de police judiciaire, alors que l'auditeur du travail et ses substituts ne le sont pas. En effet, cette qualité n'est pas rattachée à la fonction d'auditeur du travail en tant que telle, mais elle doit être conférée expressément par la loi, ce qui n'a pas été fait.

Certains membres de la Commission n'ont donc pu adopter le point de vue du Ministre lorsqu'il argue du seul fait que les membres de l'auditorat du travail relèvent du procureur du Roi en matière de droit pénal social pour prétendre que ces magistrats sont investis de la qualité d'officier de police judiciaire.

Votre Commission a exprimé le vœu que le Ministre prenne contact avec la Commission sénatoriale de la Justice, afin de lui faire part de ses objections à l'encontre de l'amendement imposant un an de stage préalable au barreau aux stagiaires dans les parquets et les auditorats. Il a été insisté également pour que le problème de l'attribution de la qualité d'officier de police judiciaire aux stagiaires aux auditorats du travail, fasse l'objet d'un examen plus approfondi.

Le Ministre a fait observer qu'il ressort des renseignements recueillis par lui que le Sénat s'en tient à son point de vue en ce qui concerne le stage préalable au barreau.

Il a insisté pour que la Commission ne modifie pas le texte; ceci équivaldrait, en effet, à bloquer ce projet de loi. Etant donné la pénurie aiguë de personnel dans les parquets et auditorats, une telle décision pourrait avoir de sérieuses conséquences.

La Commission a ensuite adopté les articles 1, 2 et 3 par 6 voix et 6 abstentions.

Quant au problème de l'attribution aux stagiaires à l'auditorat du travail de la qualité d'officier de police judiciaire, le Ministre a communiqué que le Commissaire royal à la réforme de la procédure pénale, consulté à ce sujet, ne formulait aucune objection au sujet du texte de l'article 4 adopté par le Sénat. Le Commissaire royal a fait remarquer notamment que le procureur général n'est pas non plus revêtu de la qualité d'officier de police judiciaire; il donne cependant des ordres aux procureurs du Roi, lesquels ont bien cette qualité. Toutefois, le Commissaire royal a estimé souhaitable d'attribuer aussi à l'auditeur du travail la qualité d'officier de police judiciaire.

Sommige leden konden met dit antwoord geen vrede nemen.

De Minister wees er op dat de Koninklijke Commissaris enkele bezwaren van fundamentele aard maakt t.a.v. het voorliggende ontwerp.

Artikel 101 van de Grondwet inroepend, voert hij aan dat de stagiairs bij de parketten bij koninklijk besluit zouden moeten benoemd worden.

Op het eerste gezicht kan die opmerking pertinent blijken, aldus de Minister. Er moet evenwel op gewezen worden dat de stagiairs geen lid zijn van de rechterlijke orde: de tekst van artikel 1, tweede lid, en van artikel 4, eerste lid, is daaromtrent voldoende duidelijk.

De Koninklijke Commissaris is ook de mening toegedaan dat de benoemingen van de stagiairs het voorwerp moeten uitmaken van de publiciteit zoals die bestaat voor de leden van de rechterlijke orde.

Men moet de stagiair eerder zien als iemand die « opgevorderd » wordt om functies uit te oefenen welke normaliter door een lid van de rechterlijke orde worden vervuld.

Daar de stagiair niet de hoedanigheid van magistraat bezit, meent de Minister dat het volstaat de aanstelling te publiceren om hem de in het laatste lid van artikel 4 bedoelde strafvordering geheel of ten dele te laten uitoefenen.

De overgrote meerderheid van de Commissie was het op deze twee punten met de Minister eens.

Door een aantal leden werd kritiek uitgebracht op de bepaling van artikel 4, derde lid, krachtens welke de stagiair kan worden aangesteld om de strafvordering uit te oefenen.

De Minister deed opmerken dat in de wet geen directe bevoegdheid ter zake aan de stagiairs wordt toegekend. Het is immers de procureur-generaal of de auditeur-generaal die daarover zal beslissen.

Artikel 4 werd aangenomen met 8 stemmen tegen 3 en 1 onthouding.

De artikelen 5, 6 en 7 werden zonder noemenswaardige bespreking aangenomen met 8 stemmen tegen 3 en 1 onthouding.

Met betrekking tot artikel 8 dat o.m. bepaalt dat het ambt van stagiair onverenigbaar is met de uitoefening van « een beroep », werd de vraag gesteld welke interpretatie aan die term moet gegeven worden.

Geantwoord werd dat het hier een regeling betreft analoog met deze welke toepasselijk is op de leden van de rechterlijke orde.

Artikel 8 werd aangenomen met 8 stemmen tegen 3 en 1 onthouding.

Artikel 9 werd eveneens aangenomen met 8 stemmen tegen 3 en 1 onthouding.

De vraag werd nog gesteld welke eed de stagiairs zullen afleggen; sommige leden drongen er op aan dat de eedformule in de tekst van de wet zou opgenomen worden, zulks ten einde elke betwisting te vermijden.

De door de stagiair af te leggen eed is die welke door het decreet van 20 juli 1831 opgelegd is aan « elke burger die belast is met enig openbaar ambt of bediening ».

Krachtens artikel 601, 1°, van het Gerechtelijk Wetboek zal deze eed afgelegd moeten worden vóór de vrederechter.

Het gehele wetsontwerp werd aangenomen met 8 stemmen en 4 onthoudingen.

Dit verslag werd eenparig aangenomen.

De Verslaggever,
G. WILLEMS.

De Voorzitter,
A. DE GRUYSE.

Certains membres n'ont pas été satisfaits de cette réponse.

Le Ministre a rappelé que le Commissaire royal a fait valoir quelques objections fondamentales à l'égard du présent projet.

Invoquant l'article 101 de la Constitution, il a prétendu que les stagiaires aux parquets devraient être nommés par voie d'arrêté royal.

Le Ministre a estimé que cette observation peut sembler pertinente à première vue. Il convient cependant de faire remarquer que les stagiaires ne sont pas membres de l'ordre judiciaire: le texte de l'article 1^{er}, deuxième alinéa, et de l'article 4, premier alinéa, est suffisamment clair à ce sujet.

Le Commissaire royal a estimé aussi que les nominations des stagiaires doivent faire l'objet d'une publicité comme c'est le cas pour les membres de l'ordre judiciaire.

Il faut plutôt considérer le stagiaire comme une personne « requise » pour exercer des fonctions qui sont normalement assurées par un membre de l'ordre judiciaire.

Etant donné que le stagiaire n'a pas la qualité de magistrat, le Ministre a estimé qu'il suffisait de publier le commissionnement pour exercer tout ou partie de l'action publique prévue au dernier alinéa de l'article 4.

La Commission, dans sa grande majorité, a partagé l'avis du Ministre sur ces deux points.

Plusieurs membres ont critiqué la disposition de l'article 4, troisième alinéa, qui prévoit que le stagiaire peut être commissionné pour exercer l'action publique.

Le Ministre a souligné que la loi n'accorde aux stagiaires aucune compétence directe en la matière. C'est, en effet, le procureur général ou l'auditeur général qui prendra une décision à ce sujet.

L'article 4 a été adopté par 8 voix contre 3 et 1 abstention.

Les articles 5, 6 et 7 ont été, sans discussion notable, adoptés par 8 voix contre 3 et 1 abstention.

En ce qui concerne l'article 8 qui prévoit que les fonctions de stagiaire sont incompatibles avec l'exercice d'une « profession », un membre a demandé quelle était l'interprétation à donner à ce terme.

Il lui a été répondu qu'il s'agit ici d'une règle analogue à celle applicable aux membres de l'ordre judiciaire.

L'article 8 a été adopté par 8 voix contre 3 et 1 abstention.

L'article 9 a également été adopté par 8 voix contre 3 et 1 abstention.

Il a encore été demandé quel serment les stagiaires devront prêter; certains membres ont insisté pour insérer la formule du serment dans la loi afin d'éviter toute contestation.

Le serment que le stagiaire devra prêter est celui prévu par le décret du 20 juillet 1831 qui s'impose, notamment, à « tous les citoyens chargés d'un ministère ou d'un service public quelconque ».

Ce serment devra être prêté devant le juge de paix en vertu de l'article 601, 1°, du Code judiciaire.

L'ensemble du projet a été adopté par 8 voix et 4 abstentions.

Le présent rapport a été approuvé à l'unanimité.

Le Rapporteur,
G. WILLEMS.

Le Président,
A. DE GRUYSE.